

Handlingsplan 2021–2022 för Nära vård med fokus på patientkontrakt, kontinuitet och fasta kontakter i primärvården

FÖR REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN OCH LÄNETS

KOMMUNER

Dokumentet är framtaget av en arbetsgrupp bestående av:

Representanter för Region Jämtland Härjedalen:

Lisbet Gibson
Lena Weinstock Sved
Maria Omberg
Elsy Bäckström

Elsy Bäckström Representanter för länets kommuner:

Elin Ring, social samordnare för länets kommuner
Pernilla Johansson, Strömsunds kommun
Helena Ivansson, Krokoms kommun
Helena Hedlund, Krokoms kommun
Lisa Marklund, Östersunds kommun
Veronica Molander, projektledare för länets kommuner

Gäller från och med 2021-09-24 (Beslut i Fredagsgruppen)

Inledning

För att få en bild av pågående arbete inom omställningen till en God och nära vård inleds dokumentet med en bred beskrivning. En arbetsgrupp med representanter från länets kommuner och regionen har varit delaktiga i framtagandet av dokumentet.

Överenskommelsen God och nära vård för 2021

Överenskommelsen består av fyra olika utvecklingsområden som alla syftar till att stödja utvecklingen av hälso- och sjukvården med särskild inriktning på den nära vården. Dessa utvecklingsområden är:

1. Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav
2. Goda förutsättningar för vårdens medarbetare
3. Insatser inom ramen för Vision e-hälsa 2025
4. Förstärkning av ambulanssjukvården

Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav

En del i den pågående strukturomvandlingen av hela hälso- och sjukvården är utvecklingen av primärvården, som innefattar såväl den kommunala hälso- och sjukvården som den primärvård som utförs av regionerna eller drivs på deras uppdrag. Primärvården riktar sig till alla innevånare oavsett ålder. Den vård som utförs på särskilda boenden eller i den enskildes ordinarie hem bedrivs redan nära individen och utgör tillsammans med den regionalt drivna primärvården basen för den goda och nära vården i Sverige.

Regionen och länets kommuner har fått medel för omställningsarbetet. Medlen kan användas för generella insatser som utgår från ett personcentrerat förhållningssätt.

Utöver generella insatser ska regioner och kommuner för att ta del av medlen under 2021 särskilt genomföra insatser inom följande områden för att stödja omställningen till den nära vården

Särskilda insatsområden:

- Samverkan mellan regioner och kommuner
- Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetssätt
- Undvik slutenvård genom proaktiva arbetssätt
- Insatser för ett ändamålsenligt resursutnyttjande för omställningen
- Säkerställa privata aktörers medverkan i omställningen
- Stöd till att förbättra och utveckla tillgängligheten i primärvården
- Ett integrerat digitalt och fysiskt arbetssätt i primärvården

- Insatser som regionerna ska genomföra – kopplat till vårdgarantin

Nuläge

Personcentreringen är en central del i omställningen till Nära vård. Ett personcentrerat arbetssätt bygger på relationer. För att kunna bygga relationer är en god kontinuitet en viktig förutsättning. Kontinuitet i vården kan utgå från en fast läkarkontakt, en fast vårdkontakt eller ett vårdteam med flera olika professioner. Samtidigt behöver vården respektera att alla patienter inte efterfrågar personkontinuitet och byggande av relation med vårdens medarbetare.

Trots lagreglering om fasta vårdkontakter, individuell plan och långsiktigt arbete med personcentrering och att dessa frågor varit centrala för vården syns inga nämnvärda förbättringar.

Rutiner för fast vårdkontakt finns i både regionen och kommunerna. När det krävs samordning för en individ ska de fasta vårdkontakterna dokumenteras i det gemensamma IT-stödet, Cosmic Link. Alltför ofta är den fasta vårdkontakten okänd för den berörda individen och ofta inte namngiven.

Fast läkarkontakt tilldelas patienterna utifrån t.ex. geografiskt område eller födelsedag. Vilken modell som används skiljer sig för olika hälsocentraler. Den fasta läkarens namn dokumenteras i regionens patientjournal, Cosmic, under sökordet patientansvarig läkare. Fast läkarkontakt tilldelas i första hand patienter med stora behov. Den enskilde har inte i dagsläget möjlighet att välja fast läkarkontakt via hälsovalet. Patienter kan önska fast läkarkontakt.

I den kommunala hälso- och sjukvården finns en pärm/mapp hemma hos individen. Där finns kontaktuppgifter distriktssköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut samt hemtjänstens kontaktperson. Ibland finns även fast läkarkontakt dokumenterad i pärmen.

Patientkontrakt bidrar till att konkretisera och omsätta personcentrering i en praktisk vardag. Begreppet har ännu inte fått fäste i de kommunala verksamheterna. Många olika planer används för en enskild person.

Regionen ser att införande av patientkontrakt kräver både en kulturförändring och en strukturförändring. Målet är att stärka individen att ta hand om sin hälsa med stöd av överenskommelser. I kulturförändringen har regionen slagit samman arbetet mot en mer personcentrerad vård med införandet av patientkontrakt. Det pågår ett arbete med att ta fram dokumentationsrutiner som gör det möjligt att följa upp patientkontraktet. En pilot har genomförts på Myrvikens hälsocentral. Samarbete sker med kunskapsstyrningens införande av personcentrerade sammanhållna vårdförlopp, min plan Cancer och digitaliseringen i omställningen mot en nära vård.

Regionplanen 2021:

”Primärvården ska bli en tydlig bas och första linje. Den ska utgöra grunden för en god och nära vård, som tydligt utgår från patientens behov och vara tillgänglig för befolkningen. Primärvården ska vara den sammanhållande länken för patienten och ha ett större ansvar. Därför ska primärvårdens andel av de totala resurserna för hälso- och sjukvård öka. Ökad samverkan och samordning med kommuner och organisationer för att minska psykisk

ohälsa och öka effektivitet ska ge mer nytta för våra invånare. Elevhälsan och ungdomsmottagningen är viktiga när det gäller arbetet med psykisk hälsa hos barn och unga.

Regionen ska arbeta för kontinuitet i vårdkontaktarna och möjlighet till fast läkarkontakt för varje länsinvånare. En omställning till god och nära vård är också nödvändig för att möta det ökade vårdbehovet.

Region Jämtland Härjedalen ska öka kontinuiteten i vårdkontakten med sjukvården. Kontinuitet förknippas med en rad positiva värden och kan förenkla kontakten mellan patient och läkare, öka tilliten och främja patientsäkerheten och vårdresultatet. För äldre och kroniskt sjuka bidrar en kontinuitet i vårdkontakten till en ökad patienttillfredsställelse och bättre vårdresultat. Mobila sjukvårdsteam möjliggör bedömning och vård nära patienten. De verkar för en kontinuitet i vårdkontakten och skapar trygghet för de kroniskt och svårast sjuka

Strategi för vård handlar i Regionplan och budget 2021–2023 om God och nära vård i hela Region Jämtland Härjedalen, Hög tillgänglighet och kontinuitet och Digitalisering och nya arbetsmetoder. Regionstyrelsen ska under 2021 arbeta med samtliga områden.”

Hälsa- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan 2021:

”Under 2021 ska verksamheten kunna mäta kontinuitet”

Förändringar i Region Jämtland Härjedalen

För att möta förändrade behov i omställningsarbetet anpassar Region Jämtland Härjedalen organisationen. En divisionsindelning införs med tre divisioner varav en med specifikt uppdrag mot Nära vård. I divisionen Nära vård ingår bl.a. hälsocentraler, 1177, ungdomsmottagningarna, ambulanssjukvården, NÄVA, folktandvården, vuxenpsykiatri, BUP, föräldra- och barnhälsovården och barn- och ungdomshabiliteringen.

Från 2022 kommer ersättningen till de hälsocentraler som ansvarar för SÄBO att fördubblas med anledning av ett utökat uppdrag och nya rutiner.

Samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner

Den gemensamma intentionen i omställningsarbetet är att anta ett helhetsperspektiv för alla medborgare oavsett ålder.

Utformningen av arbetet kommer att påverkas av lokala överenskommelser och förutsättningar. Utgångspunkten är att samverkansavtal styr det som är gemensamt för hela länet. Olika verksamheter går framåt i olika takt och i vissa fall via särskilda projekt t.ex. Glesbygdsmedicin.

Arenor

Befintlig samverkansorganisation deltar i omställningsarbetet utifrån sina olika uppdrag. SVOM (Sociala Vård och omsorgsgruppen) är en politisk arena med syfte att stärka regional samverkan och utveckling mellan kommunerna och Region Jämtland Härjedalen. Inriktningsbeslut om samverkansavtal inom olika områden tas av SVOM.

Gemensamma beslut

I november 2020 fattade SVOM ett inriktningsbeslut för det gemensamma arbetet i omställningen mot en god och nära vård. SVOM beslutade att:

Anta mål för god och nära vård:

- Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner tar gemensamt ansvar för vårdnivån primärvård i länet,
- Regionens specialiserade vårds samarbete med länets primärvård ska utvecklas med god vård och nära vård för länets medborgare i fokus - personcentrering,
- Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbete är också ett gemensamt ansvar mellan huvudmännen.

Stå bakom det som krävs:

- Gemensam plan för hälso- och sjukvård på den gemensamma vårdnivån primärvård i länet ska tas fram – rimlig tidplan klart 2022-01-01,
- Innebär gemensamt arbete under 2021,
- Glesbygdsmedicinska projektet i Ragunda och Bräcke kan ge inspiration och vara piloter för nya arbetssätt och fördjupad samverkan,
- Politisk förankring mycket viktigt.

Stå bakom hur vi tar oss dit:

- En arbetsgrupp utses snarast med följande uppdrag:
 - konkretisering av hur en "gemensam plan" ska processas fram under 2021,
 - analysera om det är rimligt att "gemensam plan" ersätter nuvarande hemsjukvårdsavtal och habiliteringsutredningens¹ resultat,
 - konkretisering kring hur politisk förankring kan ske under 2021,
 - vilka frågor finns att särskilt beakta/processa under arbetet,
 - finns möjlighet att finansiera något av dessa åtgärder med nationellt riktade statsbidrag med rubriken god och nära vård?
 - reflektera kring hur Gemensam hälso- och sjukvårdspolitik 2014–2025 förhåller sig till detta,
 - reflektera kring hur Folkhälsopolicy förhåller sig till detta.

SVOM:s inriktningsbeslut är ännu inte beslutat i respektive huvudmans nämnd.

Hemsjukvårdsavtalet förlängs till och med 2022-12-31.

Arbetsgrupp Nära vård

har tagit fram en projektplan för 2021 som har fastställts vid SVOM:s första möte 2021.

Bilaga 1

De lokala samverkansarenorna

som finns i varje kommun, har under 2021 fått ett utökat uppdrag. Särskilt fokus ska läggas på länets beslutade mål mot nära vård och de ska bidra till en gemensam plan för

¹ Med habiliteringsutredningen avses länets interna arbete.

utformningen av hälso- och sjukvården på vårdnivån primärvård samt processer som involverar socialtjänsten. Bilaga 2

Lokal samverkansgrupp (LSG) Patientsäkerhet

En ny samverkansgrupp gemensam för regionen och länets kommuner, med koppling till kunskapsstyrningsorganisationen, har nyligen startat. Gruppen ska vara ett informations- och diskussionsorgan som bidrar till gott samarbete och samordning av patientsäkerhetsfrågor för länets hälso- och sjukvård. Bilaga 3

Deltagande i SKR:s olika nätverk

Pågående aktiviteter

Samverkan mellan regionen och kommunerna		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Gemensam plan för vårdnivån primärvård	Projektledare från kommunerna och regionen	SVOM
Avtalsöversyn	Fredagsgruppen / L-IFO	SVOM
Gemensamma patientsäkerhetsfrågor	LSG Patientsäkerhet	Fredagsgruppen
Fallprevention	Lokala samverkansarenor	SVOM
Svårålkta sår	Projektet strukturerat omhändertagande av svårålkta sår	Fredagsgruppen
Storsjögläntan	Utsedd arbetsgrupp	Fredagsgruppen

Familjecentraler	Lokal samverkan mellan primärvårdens närvårdsområdeschefer och kommunernas socialtjänst och förskoleverksamhet	Regionfullmäktige Kommunerna: respektive berörd nämnd
För SÄBO pågår ett arbete, utifrån IVO:s granskning, med tydliga rutiner för läkarmedverkan i SÄBO.	LSG Patientsäkerhet	Fredagsgruppen

Hälsöfrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetssätt		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Trygg och säker hemma	Lokala samverkansarenor	Fredagsgruppen SVOM
Hälsosamtal på hälsocentralerna; 40, 50, 60 och 70 år	Hälsovalet	Regionstyrelsen

Undvik slutenvård genom proaktiva arbetssätt		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Egenmonitorering	Regiondriven primärvård	Primärvårdsledningen RJH
SIP	Lokala samverkansarenor SIP-stödjare	Lagstiftning
Pilot kring dokumentation av patientkontrakt	Myrvikens hälsocentral	Cosmic styrgrupp
MiNT	Område Hud, Infektion, Medicin	Hälso- och sjukvårdsledningen
SPOT	Område Psykiatri	Hälso- och sjukvårdsledningen

Insatser för ett ändamålsenligt resursutnyttjande för omställningen		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Samordnad utveckling för God och Nära vård ur ett norrländskt glesbygdsperspektiv	För modellområdet: Styrgrupp Bräcke/Ragunda kommuner och lokala samverkansarenor och projektledare. För NRF: Styrgrupp och projektledare	Förbundsdirektionen Norra sjukvårdregionförbundet, NRF
Mobimed	Lokala samverkansarenor	Primärvårdens ledning
Utvecklingsarbeten i samverkan mellan ambulans, hälsocentral och kommun	Lokala samverkansarenor	Lokala samverkansarenor inom egna mandat

Säkerställa privata aktörers medverkan i omställningen		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Informera och skapa möjlighet för delaktighet för privata aktörer	Hälsovalet inom regionen Berörd förvaltning i kommunen	Regionfullmäktige Berörd nämnd i kommunen

Stöd till att förbättra och utveckla tillgängligheten i primärvården		
Ett integrerat digitalt och fysiskt arbetssätt i primärvården		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Beslutande organ
Teknisk utveckling t.ex. Webbtidbok, triagering i PV, PV-online och videobesök	I uppdrag för Digitalisering	Regionledningen
Utveckling av tillgängliga informationsmängder i Journalen via nätet	I uppdrag för Utvecklings- och digitaliseringsenheten	Regionledningen

t.ex. Rådgivningsstödet 1177		
Vårdgarantin: aktiviteter enligt övergripande handlingsplan för tillgänglighet ex. uppbyggnad av vaccinationesenheter, direktrapporter skickas ut från SKR till enhetschefer på hälsocentralerna	Linjeorganisationen enligt övergripande handlingsplan	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Digifysisk tillgänglighet t.ex. Virtuella hälsorum	Regiondriven primärvård	Primärvårdsledningen
Hälsoguider för nyanlända för att överbrygga kultur och språk.	Folkhälsoenheten, delprojekt inom antistigma projektet	
HBTQI-diplomering - Utbildningsinsatser riktade till olika verksamheter och patientgrupper	Folkhälsoenheten	
Förstudie/kartläggning av förutsättningar för att tillgängliggöra samisk kompetens	Folkhälsoenheten Digitaliserings- och utvecklingsenheten	
Utreda möjlighet till samråd för minoriteter	Folkhälsoenheten	

Handlingsplan Nära vård 2021–2022

I enlighet med överenskommelsen ska regionerna:

- i samråd med kommunerna, utarbeta handlingsplaner för hur målen i överenskommelsen ska uppnås på kort sikt (2022) och hur en allt större andel i befolkningen ska få en namngiven fast läkarkontakt och fast vårdkontakt på längre sikt (2025). (se överenskommelsen kap 3.3 s 22)
- upprätta handlingsplaner för hur Patientkontrakt implementeras, följs upp och utvärderas samt beskriva samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården. se överenskommelsen kap 3.4 s 24)

Mål i enlighet med överenskommelsen (kap 3.3 s. 23):

- Senast vid utgången av 2022 ska andelen i befolkningen som har en namngiven fast läkarkontakt i primärvård utgöra minst 55 procent.
- En 20-procentig ökning av kontinuitetsindex till läkare samt kontinuitetsindex för patientens totala kontakter ha skett i regionen.
- För dem i befolkningen som bor i SÄBO ska andelen som har en fast läkarkontakt utgöra minst 80 procent vid utgången av 2022 samtidigt som en betydande ökning av kontinuitetsindex till läkare ska ha skett.

Fast vårdkontakt		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Tidsplan
Skapa gemensamma rutiner och tydliggöra uppdraget för fast vårdkontakt	LSG Patientsäkerhet Hälsovalet	2022-06-30
Överenskommelse gällande fast vårdkontakt i samverkan	Fredagsgruppen	2022-06-30
Implementering av överenskommelse gällande fast vårdkontakt i samverkan	Fredagsgruppen	2022-12-31
Information till berörda individer om namngiven fast vårdkontakt	Respektive verksamhet	Löpande
Översyn av innehåll i dokument/planer som riktar sig till individen	SIP-samordnare Verksamhetsexperter LINK	2022-12-31

	Respektive huvudman	
Översyn av medarbetares tillgång till information om den fasta vårdkontakten	Ansvarig för verksamhet och IT-stöd hos respektive huvudman	2022-12-31
Information till medborgarna om fast vårdkontakt. Gemensam för RJH och kommunerna.	Fredagsgruppen	2022-06-30
Uppföljning	Fredagsgruppen	Vid Fredagsgruppens ordinarie möten

Fast läkarkontakt		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Tidsplan
Skapa gemensamma rutiner och tydliggöra uppdraget för fast läkarkontakt	Hälsovalet LSG Patientsäkerhet	2022-06-30
Överenskommelse gällande samverkan fast läkarkontakt och kommunal hälso- och sjukvård	Fredagsgruppen	2022-06-30
Implementering av överenskommelse gällande fast läkarkontakt i samverkan	Fredagsgruppen	2022-12-31
Information till berörd individ om namngiven fast läkarkontakt	Respektive verksamhet	Löpande
Översyn av innehåll i dokument/planer som riktar sig till individen	SIP-samordnare Verksamhetsexperter LINK Respektive huvudman	2022-12-31

Översyn av medarbetares tillgång till information om den fasta läkarkontakten	Ansvarig för verksamhet och IT-stöd hos respektive huvudman	2022-12-31
Information till medborgarna om fast läkarkontakt. Gemensam för RJH och kommunerna.	Fredagsgruppen	2022-06-30
Uppföljning	Fredagsgruppen	Vid Fredagsgruppens ordinarie möten

Patientkontrakt		
Aktivitet	Ansvar för genomförande	Tidsplan
Utbildningsinsatser för personal	Fredagsgruppen	2022-06-30
Informationsinsatser till medborgarna	Fredagsgruppen	2022-06-30
Ta fram gemensamma sökord för dokumentation av patientkontrakt	Fredagsgruppen	2022-06-30
Identifiera planer som kan vara en del av patientkontraktet	Fredagsgruppen	2021-12-31
Skapa digital tillgång till patientkontraktet för individen	Ansvarig för verksamhet och IT-stöd hos respektive huvudman	Beroende av nationellt utvecklingsarbete
Skapa digital tillgång till patientkontraktet för medarbetarna	Gemensamt arbete mellan ansvariga för verksamhet och IT-stöd inom respektive huvudmän	2022-12-31
Förbättra person/patient/brukar-medverkan genom att ta fram struktur och rutiner för genomförandet.	Fredagsgruppen	2022-06-30

Ta fram förslag på utformning och struktur för träning av icke tekniska färdigheter t.ex. SIP.	Fredagsgruppen	2022-06-30
Uppföljning: medborgarenkät (de 7 frågorna)	Fredagsgruppen	Återkommande

Beslutspunkter Fredagsgruppen 2021-09-24

- Dokumentet godkänns
- Planen återkommer som en punkt på Fredagsgruppens ordinarie möten
- Funktioner utses för RJH och kommunerna med ansvar för att stödja, samordna och hålla ihop aktiviteter i planen
- Planen revideras vid Fredagsgruppens strategidag i januari 2022